

Kolme evankeliumitekstiä

Tässä esitetään jae jakeelta rinnakkain kolme eri suomennosversiota jumalanpalveluksen evankeliumiteksteistä kolmelta kirkkovuoden alkuvuoden sunnuntailta. Tekstit ovat seuraavista teoksista:

A = Mikael Agricola: *Se Wsi Testamenti*. 1548.

S = Eerik Sorolainen: *Postilla, Eli Vlgostoimitus, nijnen Ewangeliiumitten päälle cuin ymbäri aiastaian, saarnatan Jumalan Seuracunnasa. I Osa*. 1621.

B = *Biblia, Se on: Coco Pyhä Ramattu, Suomexi. Pääramattuin, Hebrean ja Grecan jälkeen: Esipuhetten, Marginaliain, Concordantiain, Selitösten ja Registerein cansa*. 1642.

Eerik Sorolaiselta esitetään kunkin saarnan aloittava kokonainen evankeliumiteksti, ei saarnaan sisältyviä yksittäisiä jakeita ja niiden osia, jotka saattavat olla hiukan eri muodossa. Sorolaisen tekstistä on korostettu ne kohdat, jotka poikkeavat sekä Agricolan suomennoksesta että vuoden 1642 Bibliasta. Sellaisia kohtia ei siis ole merkitty, jotka eroavat vain jommastakummasta. Poikkeavat sananvalinnat on merkitty alleiviivauksella, äänne- ja muotopoikkeamia sisältävät sanat on puolestaan **lihavoitu**. Puhtaasti oikeinkirjoitukseen liittyviä eroja ei ole merkitty, ei myöskään sanajärjestyksen muutoksia.

Kursivoidut *n*- ja *m*-kirjaimet (pääosin Mikael Agricolan tekstissä) osoittavat kohtia, joissa on käytetty nasaaliviivaa eli edellisen kirjaimen yläpuolista poikkiviivaa, joka luetaan *n*:nä tai *m*:nä.

Ensimmäinen adventtisunnuntai (Matt. 21:1–9)

A: JA quin he lehestuit Jerosolimat ia tulit Bethphagen Oliomäen tyge / silloin Jesus lehetti caxi Opetuslastans sanoden heille /

S: Cosca he lähestyit **Jerosolyma** ia tulit Bethphagen Oliomäen tygö / lähetti Jesus caxi opetuslastans / sanoden heille:

B: JA cuin he lähestyit Jerusalemita ja tulit Bethphagen Öljymäen tygö / lähetti Jesus caxi Opetuslastans / sanoden heille:

A: Menget kyleen ioca on teiden edhesen / ia cocta te leudhet asintamman sidhottuna / ia warsan henen cansans / pästeket ne ia tokat minulle.

S: **Mengätte** kylän / ioca on teidän edesän / ia cohta te löydätte Asin sidottuna / ia warsan hänen cansans / **päästäkätte** ne / ia **tuocatte** minulle

B: Mengät kylään joca on teidän edesän / ja te löydätte cohta Asintamman sidottuna / ja warsan hänen cansans / päästäkät ne ja tuocat minulle.

A: Ja ios iocu teille iotakin sanopi / nin sanocat / Herra nijte taruitze / ia cocta hen laske heiden.

S: Ja ios iocu teille iotakin sanopi nijn sanocat: Herra nijtä tarwitz / ia cohta hän laske heidän.

B: Ja jos jocu teille jotakin sano / nijn sanocat : HERra nijtä tarwidze / ja cohta hän laske heidän.

A: Mutta näme caiki tapacduit / että se teutetäisin / quin sanottu oli Prophetan cautta ioca sanoi /

S: Mutta nämät caicki **tapatuit** / että se täytetäisin / cuin sanottu oli Prophetan cautta / ioca sanoi:

B: Mutta nämät tapahduit caicki / että täytetäisin / cuin sanottu oli Prophetan cautta / joca sanoi:

A: Sanocat Syonin tytterelle / Catzo sinun Kuningas tule sinulle siwije istudhen asintamman päle / ia ikeen alaisen asin warsan päle.

S: Sanocat Sionin tyttäreille / Catzo / sinun Cuningas tule sinulle siviä / istuden Asin ia iken alaisen Asin warsan päällä.

B: Sanocat Zionin tyttäreille: cadzo / sinun Cuningas tule sinulle siwiä istuin Asintamman päällä / ja iken alaisen Asin warsan päällä.

A: Opetuslapset menit / ia tegit ninquin Jesus heiden oli käskeny / ia talutit henen tygens asin tamman ia warsan.

S: Opetuslapset menit ia tegit / ninquin Jesus heidän oli käskeny / ia talutit hänen tygöns Asin ia Warsan.

B: Opetuslapset menit / ja teit nijncuin Jesus heille käskeny oli / ja talutit hänen tygöns Asintamman ja warsan.

A: Ja panit nijnen päle heiden waattens / ia istutit henen nijnen päle.

S: Ja panit nijnen päälle heidän Waattens / ia istutit hänen nijnen päälle.

B: Ja panit nijden päälle heidän waattens / ja istutit hänen nijden päälle:

A: Nin palio canssa haijotit waattens tielle. Mutta monicadhat carseit oxia puista / ia haijotit tielle.

S: Nijn Palio cansa haiotit Waattens tielle / [ei konjunktiota] monicahdat carseit Oxia Puista / ia haiotit tielle.

B: Nijn monda Canssast hajotti waattens tielle. Ja muutamat carseit oxia puista / ja haijotit tielle.

A: Mutta Canssat iotca edhellekeuit / ia iotca seurasit / hwsit sanoden / Hosianna Daidhin poialle Hyuestisiugnattu olcon se ioca tule Herran nimeen Hosianna corkiudhes.

S: Mutta cansa iotca edelläkävit ia iotca seuraisit / hwsit sanoden: Hosianna Davidin Poialle / hyvästisiugnattu olcoon se ioca tule Herran nimen / Hosianna **corkeudes**.

B: Mutta Canssa / joca edellä käwi / ja jotca seuraisit / huusit sanoden: Hosianna Dawidin Pojalle / kijetty olcon se joca tule HERran nimeen / Hosianna corkiudes.

Pääsiäispäivä (Mark. 16:1–8)

Ja koska Sabbathi edesioutunut oli / ostit Maria Magdalena ia Maria Jacobi ia Salome Hyuenhaiulisi Yrtie ette he tulisit ia woitelisit henen.

Sihen aican / koska Sabbati oli edesjoutunut / ostit Maria Magdalena/ ia Maria Jacobi ia Salome / hyvän hajulisia yrtiä / että he tulisit ia woitelisit Jesum.

JA koska Sabbathi culunut oli / osti Maria Magdalena ja Maria Jacobi ja Salome hyvän hajulisia woiteita / woidellaxens händä.

Ja he tulit Haudhalle ensimeisne Sabbathin peiuen sangen warahan / koska Auringo coitti /

Ja he tulit Haudalle ensimeisnä Sabbatin päivänä sangen **warahin** / koska Auringo coitti:

Ja tulit haudalle ensimmäisnä Sabbathin päivänä sangen warhain Auringon coittais.

ia he puhuit keskenens / Cuca meille kiuen wieritte haudan ouelda?

Ja he puhuit keskenens / cuaca meille wierittä kiwen haudan owelda?

Ja puhuit keskenäns: cuaca meille wierittä kiwen haudan owelda?

Ja quin he catzoit / neit he Kiuen poiswieritetty / sille hen oli sangen swri.

Ja quin he catzoit / näit he kiwen poiswieritetty / sillä se oli sangen swri.

Ja cuin he cadzoit / näit he kiwen wieritetyxi / joca oli sangen suuri.

Ja quin he olit Haudan sisellemennet / nin he neit yden Noricaisen istuuan oikealla polen / ioca oli waatteittu pitkil walkeil waatteil / Ja he hemmestuit.

Ja quin he olit haudan sisälle menneet / nijn he näit yhden Nuorucaisen istuwan oickialla puolella / ioca oli **waatettu** pitkillä walkeilla waatteilla / ja he hämmästyit.

Ja cuin he olit hautaan mennet / näit he yhden nuorucaisen istuwan oikialla puolella / joca oli waatetettu pitkillä walkeilla waatteilla / ja he hämmästyit.

Mutta hen sanoi heille Elkette Hemmestykö / te etzitta Jesust Nazarenusta / ioca oli Ristinnaulittu / hen ylesnoui / ei ole hen tälle / Catzos / sija cunga he henen panit.

Mutta hän sanoi heillä. älkätte hämmästykö / te etzittä Jesusta Nazarenusta / joca oli Ristinnaulittu / hän ylösnoui / eij hän ole täällä / Catzos / sija cuhunga he hänen panit.

Mutta hän sanoi heille: älkät hämmästykö / te edzittä Jesusta Nazarenusta / joca ristinnaulittu oli / hän ylösnoui / ei hän ole täällä / cadzo sia / cuhunga he hänen panit.

Mutta *menget* ia sanocatta henen Opetuslapsillens / ia petarille / ette hen teiden edellenkieupi Gallieaan / sielle te henen näette / ninquin hen sanoï teille.

Mutta **mengätte** ia **sanocatte** hänen opetuslapsillens ia Pietarille / että hän teidän edellän käypi Galilaeaan / siellä te hänen näette / Ninquin hän sanoï teille.

Mutta mengät ja sanocat hänen Opetuslapsillens ja Petarille / että hän käy teidän edellän Galilaeaan / siellä te hänen näettä / nijncuin hän sanoï teille.

Ja he nopiasta wlosmenit / ia pakenit Haudhaldä / Sille ette wapistus ia hämmestus oli heiden Ylitzens tullut / Eike he mös kellekä miten sanonuet / Sille ette he pelkesit.

Ja he **nopiasti ulgosmenit** / ia pakenit haudaldä: Sillä että **wapistos** ia hämmästys oli heidän ylitzens tullut / Eikä he mös **kellengän** mitän sanonuet / Sillä että he pelkäisit.

Ja he menit nopiast ulos / ja pakenit haudaldä / sillä wapistus ja hämmästys oli heidän päällens tullut / ei he myös kellekän mitän sanonet / sillä he pelkäisit.

Helluntai, ensimmäinen saarna (Joh. 14:23–31)

Wastasi Jesus ia sanoï henelle / Joca minua Racasta / se pitepi minun sanani / Ja minun Isen Racastapi hende / ia me tulema henen tygens / ia teem Asumisen henen tykenens.

JA sanoï Jesus Opetuslapsillens / ioca minua **Racastapi** / se pitä minun sanani / ia minun Isäni racastapi händä / ia me tulema hänen tygöns / ia **teemme** asumasian hänen tykönäns:

Jesus wastais / ja sanoï hänelle : joca minua racasta / se pitä minun sanani / ja minun Isäni racasta händä / ja me tulemma hänen tygöns / ja asumma hänen tykönäns.

Mutta ioca ei Racasta minua ei se minun sanoiani ketke. Ja ne sanat iotca te cwletta ei ole minun / waan Isen / ioca minun lehetti.

Mutta joca eij racasta minua / eij se minun sanoiani kätke. Ja ne sanat iotca te cwletta / eij ole minun / waan Isän ioca minun lähetti.

Mutta joca ei minua racasta / ei se minun sanojani kätke. Ja ne sanat cuin te cuuletta / ei ole minun / waan Isän / joca minun lähetti.

Neite mine olen puhunut teille / ollesani teiden tykenen.

Neitä minä olen puhunut teille / ollesani teidän tykönän.

Näitä olen minä teille puhunut / ollesani teidän cansan.

Mutta Lohduttaia se Pyhe hengi ionga Ise pite lehettemen minun Nimeheni / se teillen caiki opetapi / Ja se muistutapi teillen caiki ne / iotca mine olen teille sanonut.

Mutta lohduttaia se pyhä Hengi / ionga Isä pitä lähettämän minun Nimeni / se teillen caicki opettapi / ja se muistuttapi teille caicki ne / iotca minä olen teille sanonut.

Mutta lohduttaja Pyhä Hengi / jonga Isä on lähettävä minun nimeeni / opetta teille caicki / se muistutta myös teille caicki cuin minä teille sanonut olen.

Rauhan mine ieten teille / Minun rauhani mine annan teille. Em mine anna teille ninquni Mailma andapi. Elken teiden sydemen wawachtuco / elken mös peliestykö.

Rauhan minä jätän teille / Minun rauhani minä annan teille: En minä anna teille / ninquin mailma andapi. Elkän teidän sydämen wawahtuco / elkän mös peliästykö:

Rauhan minä jätän teille / minun rauhani minä annan teille: en minä anna teille nijncuin mailma anda. Älkön teidän sydämen wawahtuco / älkät myös peljästykö.

Te cwlitta ette mine sanoin teille / Mine menen pois / ia tulen taas teiden tygenne.

Te cwlitta että minä sanoin teille / minä menen pois / ia tulen taas teidän tygenne.

Te cuulitta minun sanowan: minä menen pois ja tulen taas teidän tygönne.

Jos te minua Racastaisitta / nin te tosin iloitzisitta ette mine sanoin / Mine menen Ise tyge / Sille ette Ise ombi swrembi minua /

Jos te minua racastaisitta / nijn te tosin [!] iloitzisittä / että minä sanoin / Minä menen Isän tygö / Sillä että Isä ombi suurembi minua:

Jos te minua racastaisitte / nijn te tosin iloidzisitte / että minä sanoin: minä menen Isäni tygö: sillä Isä on suurembi minua.

Ja nyt mine sanoin teille / ennenquin se tapactupi / senpele / ette teiden pite vskoman / coska se tapactanut on.

Ja nytt minä sanoin teille / ennen cuin se **tapattu** / senpäälle / että teidän pitä uscoman / cosca se **tapattunut** on.

Ja tämän minä sanon teille ennen cuin se tapahtu / että te uscoisitte cosca se tapahtunut on.

Testedes em mine palio puhu teiden cansanna / Sille ette temen Mailman Pämies tulepi / ia ei ole henelle miten minus.

Tästades en minä palio puhu teidän cansan / Sillä että tämen mailman päemies tulepi / ja eij ole hänelle mitän **minusa**.

En minä tästedes puhu paljo teidän cansan: sillä tämän mailman päemies tule / jolla ei ole mitän minus.

Waan senpäle / ette Mailman pite tundeman / iotta mine Racastan Ise / ia quin Ise annoi minulle keskyn nin mine teen.

Waan senpäälle / että mailman pitä tundeman / että minä racastan Isä / ia ninquin Isä annoi minulle käskyn / nijn minä teen.

Mutta että mailma ymmärräis minun Isä racastawan / ja nijncuin Isä minulle käski / nijn minä myös teen.